

УДК 811.161.2'243:378.147

[https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-12\(26\)-612-625](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-12(26)-612-625)

Шевченко Олена Миколаївна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри українознавства та гуманітарної підготовки, Полтавський державний медичний університет, 36011, м. Полтава, вул. Шевченка, 23, тел.: 050-087-46-14, <https://orcid.org/0000-0002-5829-2048>

Лещенко Тетяна Олександрівна кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри українознавства та гуманітарної підготовки, Полтавський державний медичний університет, 36011, м. Полтава, вул. Шевченка, 23, тел.: 050-230-91-99, <https://orcid.org/0000-0003-4682-3734>

Жовнір Марина Миколаївна кандидат філологічних наук, доцент кафедри українознавства та гуманітарної підготовки, Полтавський державний медичний університет, 36011, м. Полтава, вул. Шевченка, 23, тел.: 050-588-09-98, <https://orcid.org/0000-0001-8498-9802>

ІНТЕГРАЦІЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті висвітлено проблему формування мовної особистості іноземного студента-медика в контексті змін у світовій і вітчизняній освітніх системах. Акцентовано на потребі педагогічно вмотивованого й раціонального впровадження різноманітних інтерактивних освітніх технологій у вишівський навчально-виховний процес. Окреслено проблему пошуку ефективних шляхів й інноваційних підходів, здатних конкурувати з традиційними методами подачі навчальної інформації, доповнювати й розширювати їхній реєстр. У процесі дослідження обґрунтовані напрями підвищення ефективності викладання предмета «Українська мова як іноземна» в закладі вищої медичної освіти. Висвітлено питання, пов'язані з формуванням і розвитком у іноземних здобувачів освіти іншомовної комунікативної компетенції. Досягнення зазначеної мети навчання безпосередньо впливає на зміст навчання і відбір освітніх технологій, що сприяє підвищенню результативності навчання української мови. Особливої уваги потребує поєднання традиційних методів навчання з інтерактивними технологіями. У полі зору авторок пропонуваної статті–інтерактивні освітні технології. Інтерактивні технології навчання української мови як іноземної націлені на засвоєння навчального матеріалу

через практику спілкування. Опановані практичні навички й уміння здобувачі освіти застосовують не тільки в процесі вивчення української мови, а й під час соціальної та професійної взаємодії. Інтерактивне навчання ґрунтується на діалогових формах взаємодії здобувачів освіти, завдяки яким у них формуються навички спільної діяльності. Інтерактивне навчання української мови як іноземної, що є одним із варіантів здійснення комунікативного підходу в навчанні, засноване на активній взаємодії викладача і здобувачів освіти, а також здобувачів освіти один з одним. Інтеграція інтерактивних технологій у навчання української мови як іноземної відповідає запитам сучасних здобувачів освіти, підвищує ступінь наочності навчального матеріалу, полегшує його сприйняття й засвоєння.

Ключові слова: українська мова як іноземна; іншомовна комунікативна компетенція; іноземний здобувач освіти; підвищення мотивації; інтерактивні технології; гра; мала група; робота в парах.

Shevchenko Olena Mykolaivna PhD in Pedagogy, Associate Professor of the Department of Ukrainian Studies and Humanities, Poltava State Medical University, 36011, Poltava, str. Shevchenko, 23, tel.: 050-087-46-14, <https://orcid.org/0000-0002-5829-2048>

Leshchenko Tetyana Oleksandrivna PhD in Philology, Associate Professor, Head of the Department of Ukrainian Studies and Humanities, Poltava State Medical University, 36011, Poltava, str. Shevchenko, 23, tel.: 050-230-91-99, <https://orcid.org/0000-0003-4682-3734>

Zhovnir Maryna Mykolaivna PhD in Philology, Associate Professor of the Department of Ukrainian Studies and Humanities, Poltava State Medical University, 36011, Poltava, str. Shevchenko, 23, tel.: 050-588-09-98, <https://orcid.org/0000-0001-8498-9802>

INTEGRATION OF INTERACTIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN TEACHING UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE AT A MEDICAL INSTITUTION OF HIGHER EDUCATION

Abstract. The article deals with the problem of forming a foreign medical student' linguistic personality. It appeared within the context of rapid changes in the world and national educational systems. The necessities of pedagogically motivated and rational introduction of various information and communication technologies into the high educational process have been emphasized. The problem of choosing

more effective ways and innovative approaches capable of competing with the traditional methods of presenting educational information, supplementing and expanding their register has been outlined. The authors of the article substantiate the problem of increasing the effectiveness of teaching the discipline "Ukrainian as a foreign language" in a higher educational institution. The article examines issues related to the formation and development of foreign language communicative competence in foreign students of education. The implementation of the specified learning goal has a direct impact on the content of learning and the selection of educational technologies, which contributes to increasing the effectiveness of learning the Ukrainian language. Special attention should be paid to the combination of traditional teaching methods with interactive technologies. The authors of the proposed article dialed with interactive technology. Interactive technologies for learning Ukrainian as a foreign language are aimed at assimilation of educational material through the practice of communication. The practical skills and abilities acquired by them can be useful not only in the process of learning the Ukrainian language, but also in the process of their social and professional interaction. Interactive learning is based on dialogic forms of interaction of education seekers, in the process of which they develop joint activity skills. Interactive learning of the Ukrainian language as a foreign language, which is one of the options for implementing a communicative approach in education, is based on the active interaction of the teacher and students of education, as well as students of education with each other. The integration of interactive technologies in the teaching of Ukrainian as a foreign language meets the demands of modern education seekers, increases the degree of visibility of the educational material and facilitates its perception and assimilation.

Keywords: Ukrainian as a foreign language; foreign language communicative competence; foreign student of education; increasing motivation; interactive technologies; game; small group; work in pairs.

Постановка проблеми. Процеси глобалізації, які відбуваються в сучасному світі, у буквальному сенсі відкрили національні кордони держав, зробивши доступним здобуття освіти в іншій країні. Освіта в епоху глобалізації стає своєрідною сполучною ланкою, тією сферою, яка безпосередньо й потужно впливає на світ ХХІ століття. У нових умовах заклади вищої освіти (ЗВО) України вже не можуть абстрагуватися від інтернаціоналізації як світової тенденції розвитку суспільства. Цілком вірогідно, що «Сучасне суспільство поступово трансформується в нову соціальну структуру, нерозривно пов'язану з глобальною інформатизацією усіх сфер і відносин» [1, с. 125]. Сучасна система освіти гостро потребує глибокого вдосконалення методів навчання, оскільки змінюються тенденції в освіті, яка стає відкритою, інноваційною, інтерактивною, нестримно розвиваються технічні засоби навчання.

Освітня парадигма стрімко еволюціонує також і за рахунок інтеграції інтерактивних технологій у навчання, що відповідає запитам сучасних здобувачів освіти, підвищує ступінь наочності навчального матеріалу, полегшує його сприйняття й засвоєння.

З огляду на це, доречними видаються твердження про поступові зміни актуального навчального континууму: «Фахова конкуренція й затребуваність справжніх професіоналів стимулюють підвищення ефективності й урізноманітнення освіти. А це, своєю чергою, вмотивовує модернізацію освітньої системи й, відповідно, упровадження у вишівське навчання сучасних дидактичних форм і методів» [2, с. 42].

Серед перспективних вважаємо впровадження в навчальний процес інтерактивних освітніх технологій, які поступово стають необхідною й важливою компонентою навчально-виховного процесу у вітчизняних ЗВО.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про зацікавленість науковців проблемами застосування інтерактивних технологій у навчальному процесі. У сучасній науці вивченням інтерактивних освітніх технологій займаються такі дослідники як О. Горошкіна, М. Жовнір, О. Караман, М. Олійник, О. Пехота, Л. Пироженко, О. Пометун, Л. Скуратівський та ін. Використання інтерактивних методів навчання вивчали П. Шевчук, Н. Коломієць, О. Пометун, О. Коротаєва, Т. Лещенко, Н. Суворова, Т. Сердюк, Т. Сазерленд, О. Шевченко та інші. Інтерактивним технологіям навчання на заняттях з мови присвячені праці М. Жовнір, Т. Лещенко, І. Свириденко, І. Кочан, І. Сидоренко, М. Сідун, О. Шевченко та інших науковців. У своїх публікаціях учені намагаються проаналізувати поняття *інтерактивні технології*, *цифровізаційні тенденції*, наводять приклади власних практик використання інтерактивних методів і прийомів на заняттях з іноземними здобувачами освіти. Отже, методологічна база сучасних технологій у освіті перебуває на стадії активного виформовування.

Однак, як свідчить аналіз наукової літератури, досі чітко не визначено структуру інтерактивних технологій навчання української мови як іноземної, бракує єдиної класифікації інтерактивних методів навчання, недостатньо вивчено комунікативний, виховний потенціали інтерактивних методів навчання.

Мета статті – з'ясувати суть інтерактивних технологій навчання й переваги їх використання під час вивчення української мови як іноземної чужоземними здобувачами освіти. Для досягнення окреслених цілей вважаємо за потрібне розв'язати низку завдань: 1) витлумачити лінгвістичний статус терміна *інтерактивний*; 2) проаналізувати й узагальнити наявні тлумачення номінації *інтерактивні технології*; 3) висвітлити основи інтеграції інтерактивних освітніх технологій у навчання української мови як іноземної.

Виклад основного матеріалу. Інтеракція, на думку О. Пометун, Л. Пироженко, – це взаємодія, динаміка між учасниками й учасницями, винятково з моделями комунікацій, стосунками й рольовими припущеннями [3, с.182]. Ф. Бацевич розрізняє інтеракцію міжкультурну й мовленнєву. Останню науковець трактує як взаємодію комунікантів у процесах спілкування з використанням засобів мовного коду [4, с. 326]. Нагадаємо, що слово «інтерактивний» походить від англ. «interact» – перебувати у взаємодії; готовність до діалогу.

У трактуванні поняття «інтерактивні технології» різними авторами можна помітити і подібності, і певні розбіжності. О. Пометун і Л. Пироженко [3, с. 134] розглядають інтерактивні технології як окрему групу технологій завдяки принципу багатосторонньої комунікації.

Н. Андрущенко трактує інтерактивні технології згідно з означенням самих слів «інтерактив» (пер. з англійської «inter» – «взаємний», «act» – діяти) – взаємодія і «технологія» (від грецького *τεχνολογία*) – майстерність. Отже, основою інтерактивного навчання є майстерність взаємодії в навчанні, а компонентами інтерактивних технологій – інтерактивні методи навчання з використанням технічних засобів (комп'ютерна підтримка та ін.), методичних матеріалів тощо [5, с. 3].

Т. Сердюк тлумачить інтерактивні технології як дидактичні технології, що характеризуються досягненням запланованих педагогічних результатів шляхом організації та здійснення активної навчальної взаємодії суб'єкта навчально-виховного процесу з навчальним середовищем [6, с. 4].

М. Перець в інформаційних технологіях вбачає створення комфортних умов навчання, за яких той, хто навчається, відчуває свою успішність, інтелектуальну самостійність, що робить продуктивним сам процес здобуття знань [7, с. 56].

Погоджуємося з думкою, що інтерактивні технології навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну передбачувану мету: створити комфортні умови навчання, за яких кожен здобувач освіти відчуватиме свою успішність, інтелектуальну спроможність, здобуде якісні знання [8, с. 257].

Т. Коваль трактує інтерактивне навчання як форму організації навчального процесу, яка створює зручні умови для навчання і коли кожен здобувач освіти відчуває себе успішним [10, с. 134].

Інтерактивні технології навчання української мови як іноземної націлені на засвоєння здобувачами освіти навчального матеріалу через практику спілкування. Опановані ними практичні навички й уміння можуть бути продуктивними не лише в процесі вивчення української мови, а й під час соціальної та професійної взаємодії [9, с. 77].

На думку В. Овдіюк, інтерактивне навчання української мови як іноземної є одним із варіантів здійснення комунікативного підходу в навчанні, засноване на активній взаємодії викладача і здобувачів освіти, а також здобувачів один з одним [11, с. 112]. До освітнього процесу на занятті з використанням інтерактивних технологій навчання залучаються всі присутні, оскільки таке навчання ґрунтується на діалогових формах взаємодії здобувачів освіти, за допомогою яких у них формуються навички спільної діяльності. Сучасна лінгводидактика і педагогіка пропонують широку різноманітність інтерактивних методів навчання.

Варто врахувати, що застосування інтерактивних методів у процесі навчання української мови як іноземної має бути продумане, мотивоване й ретельно підготовлене [12, с. 76]. Хоча активність викладача на інтерактивних заняттях поступається місцем активності здобувачів освіти, підготовка до проведення такого заняття досить енерговитратна для викладача, бо вимагає від нього високої педагогічної майстерності й досвіду. Викладач має створити умови для прояву ініціативи здобувачами: він регулює навчально-виховний процес, визначаючи його загальний напрям, контролюючи час і послідовність виконання плану роботи, консультуючи, допомагаючи в разі виникнення труднощів [13, с. 6]. Застосування інтерактивної моделі навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання ситуаційно-імітаційних ігор, дискусій, спільного розв'язання актуальних проблем тощо. Навчання, засноване на співпраці суб'єктів освітнього процесу, дозволяє створювати умови для активної спільної навчальної діяльності іноземних здобувачів освіти у різних навчальних ситуаціях, розвивати вміння подолання бар'єрів у спілкуванні, тим самим значною мірою оптимізуючи процес засвоєння української мови.

Інтерактивною діяльністю можна займатися і протягом усього практичного заняття, і на кожному окремому його етапі (під час контролю засвоєння нового лексичного матеріалу, перевірки сформованості навичок діалогічного мовлення тощо). Методи, які використовує викладач, мають бути спрямовані на поетапне формування в іноземних здобувачів освіти культури мовної комунікації.

Викладачі кафедри українознавства та гуманітарної підготовки Полтавського державного медичного університету на заняттях з української мови як іноземної прагнуть застосовувати різноманітні інтерактивні методи навчання: «мозковий штурм», кластери, рольові ігри, кросворди, метод «кільця» та ін.

Метод «мозкового штурму» використовується на заняттях з української мови як іноземної під час роботи з навчальним матеріалом. Цей метод дозволяє визначити ступінь сформованості граматичних навичок і рівень

володіння мовою загалом. «Мозковий штурм» використовується з метою розвитку творчого мислення іноземних здобувачів освіти, стимулювання їхньої активної діяльності, формування вміння працювати в команді та спонукає їх мобілізувати свою увагу, звернутися до резервних знань. Зокрема, указаний метод застосовуємо на першому курсі при складанні оповідання за картинками, на другому курсі – при відповіді на запитання дискусійного характеру, на третьому курсі – при конструюванні речень за моделями наукового стилю мовлення.

До інтерактивних методів навчання української мови як іноземної здобувачів освіти належить і складання кластерів. Наприклад, вибираємо одне слово – *меблі*. До нього підбираємо слова: *стіл, стілець, ліжка, шафа* і т. д. Використовуємо складання кластерів для полегшення процесу запам'ятовування лексичних одиниць. Так, на першому курсі можна запропонувати іноземним здобувачам освіти скласти кластери за темами «Мєблї», «Кольори», «Продукти», «Професїї» тощо. На другому курсі кластери складають переважно щодо медичних тем. Наприклад, кластери «Частини скелета», «Терапевтичне відділення обласної клінічної лікарні», «Медичний персонал» тощо. На третьому курсі складання кластерів допомагає швидше засвоїти професійні терміни, необхідні під час лікарської практики в лікарні. Так, студенти виділяють і запам'ятовують кластери «Причини серцевого нападу», «Симптоми серцевого нападу», «Лїкування хвороби».

Продуктивним інтерактивним методом навчання вважаємо рольові ігри. В основі рольової гри лежить сценарій, в якому відображається послідовність дій. Так, на першому курсі рекомендуємо проводити рольову гру «В аптеці». Один зі здобувачів освіти грає роль фармацевта, а інші – відвідувачів, які заходять в аптеку придбати ліки. На другому курсі можливе проведення рольової гри «На вулиці». Один зі студентів «не знає», де в місті розташована стоматологічна лікарня. Інші студенти грають ролі перехожих. Вони радять йому, як туди дістатися, скільки хвилин їхати до лікарні, чи потрібно робити пересадку, на якій зупинці необхідно вийти. На третьому курсі на заняттях з української мови як іноземної використовується рольова гра «Лікар – пацієнт». Вона допомагає студентам-медикам підготуватися до лікарської практики, сприяє формуванню професійної компетенції. Майбутні лікарі вчаться вести діалог із уявними пацієнтами. При цьому здобувачі освіти дотримуються сценарію рольової гри: використовують кліше мовленнєвого етикету, запитують інформацію про загальні й супутні скарги, підбивають підсумок розпитування. Поряд із діалогічним ми активно розвиваємо й монологічне мовлення. Наприклад, здобувачам освіти пропонується підготувати розповідь про правила профілактики стоматологічних хвороб, використовуючи базову лексику, фрази й відповідний малюнок. Здобувачам

освіти пропонується розпочати монологічне мовлення зі слів: «Для профілактики стоматологічних хвороб потрібно ...» (Рис.1).

Рис. 1

Слова для довідки: *чистіть зуби, міняйте щітку, полощіть рот, відвідайте стоматолога.*

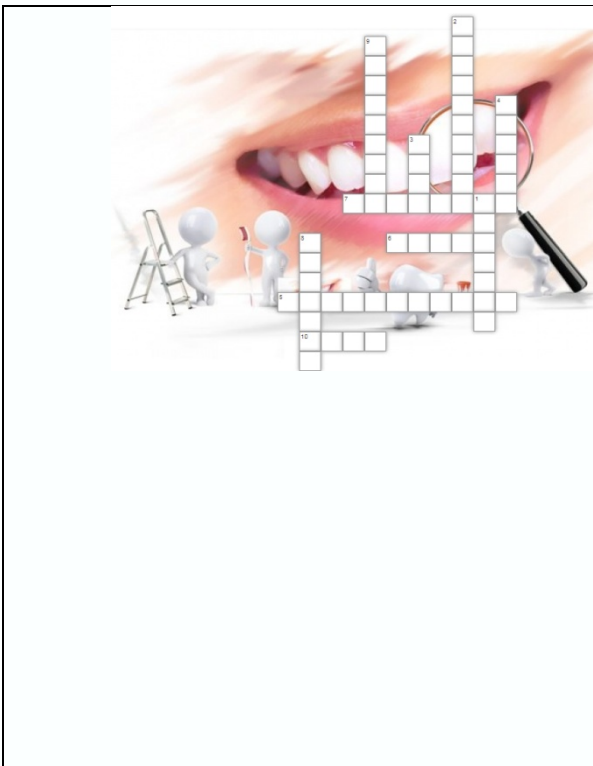
Інший приклад. Здобувачам освіти пропонується скласти розповідь для пацієнтів про небезпеку хвороб ясен, використовуючи подану схему й інформацію з тексту, який було прочитано перед цим (Рис. 2).

Рис. 2

Розв'язання кросвордів і створення хмаринки слів як один з інтерактивних методів навчання української мови як іноземної використовуємо для закріплення навчального матеріалу. Наприклад, на другому курсі іноземним здобувачам освіти можна запропонувати розв'язати кросворд, вивчаючи тему «Частини тіла». На третьому курсі кросворди зазвичай складаємо щодо важливих медичних тем: «Стенокардія», «Бронхіт», «Гастрит» і т.д. (Рис. 3).

Рис. 3

1. TO LAST
2. TO COMPLAIN
3. GUMS
4. TO THROB
5. TO ACHE
6. COMPLAINTS
7. TO BLEED
8. TO BURN
9. COMPRESSIVE
10. A PAIN

Наводимо зразок хмаринки слів, яку здобувачі освіти створили з теми «Оформлення медичної картки», при цьому користувалися сервером WordArt.com (Рис. 4).

Рис. 4

Здобувачі освіти також створюють інфографіку з теми заняття, яку вважаємо одним із продуктивних інтерактивних методів навчання української мови як іноземної. При цьому активно використовуємо електронні ресурси (<https://piktochart.com/>, <https://creately.com/>, <https://infogram.com/>,

<https://visual.ly/>, <https://developers.google.com/chart/>, <https://www.parchment.com/>, <https://www.easel.ly/>, <https://app.diagrams.net/>, <https://www.omnigroup.com/>, <https://caco.com/>). Викладач дає здобувачеві підказку, щоб створити інфографіку: дотримуйтесь кількох простих правил – визначте мету й тему, доберіть потрібну інформацію, візуалізуйте її, попрацюйте зі стилем (Мал. 5).

Рис. 5

Інтерактивна гра як особливий метод залучення здобувачів освіти до творчої діяльності є одним із засобів, що дозволяють створити оптимальні умови розвитку й самореалізації учасників навчально-виховного процесу [14, с. 38]. Гра спрямована на засвоєння конкретних видів діяльності. Як засіб інтерактивної гри використовується навчальний матеріал. Метою проведення інтерактивної гри на занятті з української мови як іноземної стає усвідомлене засвоєння моделей діяльності суб'єктів педагогічної взаємодії. Інтерактивну гру можна проводити на етапі фонетичної (або мовленнєвої) розминки, наприклад, учасники малих груп отримують аркуші з розрізаними рядками вірша українською мовою (потрібно скласти і прочитати отриманий вірш).

Попри досить широке різноманіття варіантів інтерактивних ігор, під час їх проведення викладач діє за певним алгоритмом, зважаючи на рівень мовної підготовки конкретної групи або теми, що вивчається. Він спостерігає за перебігом гри, взаємодією учасників, аналізує результати після закінчення гри. Під час аналізу учасники оцінюють результат і з позиції учасника гри, і водночас намагаючись абстрагуватись і проаналізувати гру з погляду

спостерігача. Аналіз закінчується загальними висновками, які можна зробити за підсумками процесу взаємодії під час гри. Інтерактивна гра матиме бажаний ефект, якщо вона спирається на засвоєні знання, є логічним продовженням навчального процесу, результатом, що переходить у практичну стадію.

У розглядуваному контексті не викликає щонайменшого сумніву доцільність залучення тематичних мультимедійних презентацій, що містять розроблені теоретичні й практичні блоки. До прикладу подаємо фрагменти зі зразків навчальних презентацій, створених для роботи з іноземними здобувачами освіти ПДМУ під час вивчення дисципліни «Українська мова як іноземна за професійним спрямуванням. Українське професійне мовлення: лікар - пацієнт» (3 курс, спеціальність «Медицина», тема практичного заняття – «У пульмонологічному відділенні») (Рис. 5).

Рис. 5

Розгалужена система інструментів для формування візуального супроводу навчального матеріалу – сервіси для створення слайд-шоу, презентацій, відеопрезентацій, пазлів, ребусів тощо – уможливають створення й апробацію завершального продукту – дидактичного візуального засобу нового покоління.

Висновки. Використання інтерактивних технологій у навчанні дисципліни «Українська мова як іноземна» дозволяє значно розширити час мовної практики на занятті для кожного здобувача освіти, досягти засвоєння

навчального матеріалу всіма учасниками групи, створити комфортну доброзичливу атмосферу на занятті. Викладач, організовуючи самостійну навчально-пізнавальну, комунікативну, творчу діяльність здобувачів освіти, отримує можливість для вдосконалення процесу навчання, розвитку іншомовної комунікативної компетенції здобувачів освіти, формування їхніх особистісних і професійних якостей. Досвід переконує, що інтерактивні форми навчання мають бути широко культивовані в практиці викладання української мови як іноземної в медичному вищі, оскільки допомагають зробити навчальний процес не лише пізнавальним, а й захопливим, стимулювальним, продуктивним. Їх використання полегшує сприйняття й набагато спрощує засвоєння навчального матеріалу. Інтерактивні форми навчання сприяють залученню всіх здобувачів вищої медичної освіти в спільну діяльність і формують уміння працювати в команді, у край необхідні сучасному лікареві.

Перспективи досліджень. Подальше висвітлення досвіду впровадження новітніх методів, методик і прийомів навчання української мови як іноземної в медичному ЗВО.

Література:

1. Лещенко Т. О., Жовнір М. М. Продуктивність електронного сервісу Kahoot під час вивчення предмета «Українська мова як іноземна» у закладі вищої медичної освіти. Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика : матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю (м. Полтава, 19 березня 2020 р.). Полтава, 2020. С. 124–127.
2. Лещенко Т. О., Жовнір М. М. Технологія подкастингу в руслі цифровізаційних тенденцій мовної освіти іноземних студентів-медиків. Open educational e-environment of modern University = Відкрите освітнє e-середовище сучасного університету: електронне наукове фахове видання. 2020. № 9. С. 41–53.
3. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Науково-методичний посібник. Пометун О. І., Пироженко Л. В. За ред. Пометун О. І. К.: Видавництво «А.С.К.», 2004. 192 с.
4. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: К.: Академія, 2004. 344 с.
5. Андрущенко Н. О. Формування базових управлінських компетенцій у майбутніх менеджерів економічного профілю засобами інтерактивних технологій: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04. Вінниця, 2011. 19 с.
6. Сердюк Т. В. Інтерактивні технології навчання суспільних дисциплін як засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.09. Кривий Ріг, 2010. 20 с.
7. Перец М. Використання інтерактивних технологій навчання у вищому навчальному закладі: теоретичний аспект. Педагогіка і психологія професійної освіти. 2005. №3. С. 54–59.
8. Шевченко О. М. Інноваційні методи та сучасні інформаційні технології у навчанні української мови іноземних студентів. Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика : матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 19 березня 2020 р. Полтава, 2020. С. 256–258.
9. Шевченко О., Лещенко Т. Сучасні інноваційні методи навчання УМІ іноземних здобувачів освіти. Збірник наукових праць за матеріалами ювілейної науково-практичної конференції з нагоди 30-ї річниці заснування ПВНЗ «Київський медичний університет» «Сучасні аспекти медицини та фармації - освіта та практика», м. Київ, 2022 р. С. 76–78.

10. Коваль Т. І. (2011). Інтерактивні технології навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах. Інформаційні технології і засоби навчання. 6 (26).

11. Овдіюк В. Новітні інтерактивні технології у практиці викладання української мови як іноземної. Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. 2017 (30). С.109–120.

12. Васецька Л., Соловійова О. В. Інновації в навчанні мови іноземних студентів на довузівському етапі підготовки: методи, підходи та технології. Гуманітарні виміри сучасної медичної освіти: колективна монографія. Запоріжжя: ЗДМУ, 2020. С. 75–89.

13. Кулінічев Б. М., Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник. Київ: ЕКМО. 2011.

14. Clarke, M.A. Creativity in modern foreign languages teaching and learning. 2015. <https://www.heacademy.ac.uk/resource/creativity-modern-foreign-languages-teaching-andlearning>

References:

1. Leshchenko, T. O. (2020). Produktivnist elektronnoho servisu Kahoot pid chas vyvchennia predmeta «Ukrainska mova yak inozemna» u zakladi vyshchoi medychnoi osvity [Using the Kahoot electronic service during the study of the subject "Ukrainian as a foreign language" in a higher medical educational institution]. Suchasna medychna osvita: metodolohiia, teoriia, praktyka: materialy Vseukr. navch.-nauk. konf. z mizhnar. uchastiu. Poltava, 124–127 [in Ukrainian].

2. Leshchenko, T. O. (2020). Tekhnolohiia podkastynhu v rusli tsyfrovizatsiinykh tendentsii movnoi osvity inozemnykh studentiv-medykiv [Podcasting technology in line with digitalization trends in language education of foreign medical students]. Open educational e-environment of modern Universitu. Vidkryte osvितnie e-seredovyshche suchasnoho universytetu: elektronne naukove fakhove vydannia. № 9. 41–53 [in Ukrainian].

3. Suchasnyi urok. Interaktyvni tekhnolohii navchannia [Modern lesson. Interactive learning technologies]. Naukovo-metodychnyi posibnyk. Pometun O. I., Pyrozhenko L. V. Za red. Pometun O. I. K.: Vydavnytstvo «A.S.K.» , 2004. 192 [in Ukrainian].

4. Batsevych F. S. (2004). Osnovy komunikatyvnoi linhvistyky [Basics of communicative linguistics]. K.: Akademiia. 344 [in Ukrainian].

5. Andrushchenko N. O. (2011). Formuvannia bazovykh upravlinskykh kompetentsii u maibutnikh menedzheriv ekonomichnoho profilu zasobamy interaktyvnykh tekhnolohii [Formation of basic management competencies in future managers of the economic profile by means of interactive technologies] Vinnytsia. 19 [in Ukrainian].

6. Serdiuk T. V. (2010). Interaktyvni tekhnolohii navchannia suspilnykh dystsyplin yak zasib aktyvizatsii navchalno-piznavalnoi diialnosti studentiv vyshchykh navchalnykh zakladiv I–II rivniv akredytatsii [Interactive technologies for teaching social disciplines as a means of activating the educational and cognitive activities of students of higher educational institutions of the I-II levels of accreditation]. Kryvyi Rih. 20 [in Ukrainian].

7. Perets M. (2005). Vykorystannia interaktyvnykh tekhnolohii navchannia u vyshchomu navchalnomu zakladi: teoretynnyi aspekt [Use of interactive learning technologies in a higher educational institution: theoretical aspect]. Pedahohika i psykholohiia profesiinoi osvity. №3. 54–59 [in Ukrainian].

8. Shevchenko O. M. (2020). Innovatsiini metody ta suchasni informatsiini tekhnolohii u navchanni ukrainskoi movy inozemnykh studentiv [Innovative methods and modern information technologies in teaching Ukrainian language to foreign students] Suchasna medychna osvita: metodolohiia, teoriia, praktyka : materialy Vseukr. navch.-nauk. konf. z mizhnar. uchastiu, m. Poltava. 256–258 [in Ukrainian].

9. Shevchenko O., Leshchenko T. (2022). Suchasni innovatsiini metody navchannia ukraïnskoi movy inozemnykh zdobuvachiv osvity [Modern innovative methods of teaching foreign students of Ukrainian]. Suchasni aspekty medytsyny ta farmatsii - osvita ta praktyka. Kyiv. 76–78 [in Ukrainian].
10. Koval T. I. (2011). Interaktyvni tekhnolohii navchannia inozemnykh mov u vyshchykh navchalnykh zakladakh [Interactive technologies for teaching foreign languages in higher educational institutions] Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia. 6 (26) [in Ukrainian].
11. Ovdiuk V. (2017). Novitni interaktyvni tekhnolohii u praktytsi vykladannia ukraïnskoi movy yak inozemnoi [The latest interactive technologies in the practice of teaching Ukrainian as a foreign language] Vykladannia mov u vyshchykh navchalnykh zakladakh osvity na suchasnomu etapi. Mizhpredmetni zviazky. (30). 109–120 [in Ukrainian].
12. Vasetska, L. ., Soloviova O. V. (2020). Innovatsii v navchanni movy inozemnykh studentiv na dovuzivskomu etapi pidhotovky: metody, pidkhody ta tekhnolohii [Innovations in language teaching of foreign students at the pre-university stage of training: methods, approaches and technologies] Humanitarni vymiry suchasnoi medychnoi osvity: kolektyvna monohrafiia. Zaporizhzhia: ZDMU. 75–89 [in Ukrainian].
13. Kulinichev B. M., Sysoieva, S. O. (2011). Interaktyvni tekhnolohii navchannia doroslykh [Interactive technologies for adult learning]. Kyiv: EKMO [in Ukrainian].
14. Clarke, M.A. Creativity in modern foreign languages teaching and learning. 2015. <https://www.heacademy.ac.uk/resource/creativity-modern-foreign-languages-teaching-andlearning> [in English].